

Massmediefrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet hänvisar i huvudsak till pågående arbete och tidigare ställningstaganden. Motionsyrkandena rör frågor om regional nyhetsbevakning, grundlagsskydd för public service, tillgång till nordisk tv, evenemangslista, begränsad reklamtid och tv-sänd alkoholreklam.

I betänkandet finns en reservation (V).

Behandlade förslag

17 motionsyrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2014/15 och 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Regional nyhetsbevakning.....	6
Grundlagsskydd för public service	12
Tillgång till nordisk tv	17
Evenemangslista	20
Begränsad reklamtid.....	24
Tv-sänd alkoholreklam.....	28
Reservation	32
Grundlagsskydd för public service, punkt 2 (V).....	32
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	33
Motioner från allmänna motionstiden 2014/15	33
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regional nyhetsbevakning

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:487 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (S),

2014/15:502 av Isak From m.fl. (S),

2014/15:1145 av Monica Haider och Tomas Eneroth (S) och

2015/16:3027 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkandena 3 och 4.

2. Grundlagsskydd för public service

Riksdagen avslår motion

2015/16:102 av Rossana Dinamarca m.fl. (V).

Reservation (V)

3. Tillgång till nordisk tv

Riksdagen avslår motion

2014/15:331 av Helene Petersson i Stockaryd (S).

4. Evenemangslista

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:818 av Per-Ingvar Johnsson (C),

2014/15:1514 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2015/16:1837 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2015/16:1970 av Per-Ingvar Johnsson och Daniel Bäckström (båda C).

5. Begränsad reklamtid

Riksdagen avslår motion

2014/15:1370 av Niclas Malmberg (MP).

6. Tv-sänd alkoholreklam

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:561 av Per Lodenius (C) delyrkande 2,

2014/15:2204 av Christer Engelhardt m.fl. (S) och

2015/16:1505 av Thomas Strand m.fl. (S) yrkande 1.

Stockholm den 12 april 2016

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Jonas Millard (SD), Maria Abrahamsson (M), Jonas Gunnarsson (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Patrick Reslow (M), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Mathias Sundin (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Emilia Töyrä (S), Berit Högman (S) och Lisbeth Sundén Andersson (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 17 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2014/15 och 2015/16 som rör mediefrågor. Motionerna tar upp frågor om regional nyhetsbevakning, grundlagsskydd för public service, tillgång till nordisk tv, evenemangslista, begränsad reklamtid och tv-sänd alkoholreklam.

Under ärendets beredning har Myndigheten för radio och tv bytt namn till Myndigheten för press, radio och tv (fr.o.m. den 1 januari 2016). Bakgrunden till namnbytet är att tidigare Presstödsnämnden är en del av Myndigheten för radio och tv sedan den 1 juli 2015.

Utskottets överväganden

Regional nyhetsbevakning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om åtgärder för att stärka regional nyhetsbevakning med hänvisning till flera pågående utredningar.

Motionerna

Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S) begär i motion 2014/15:487 ett tillkännagivande till regeringen om att motverka den tilltagande medieklyftan mellan olika delar av landet. Motionärerna anför att det särskilt i landets glesbefolkade delar har skett en dramatisk försämring av den journalistiska närvaron. Motionärerna framhåller att staten har flera verktyg för att värna och stimulera god journalistisk närvaro i hela landet, bl.a. en väl fungerande digital infrastruktur, presstöd och public service.

I motion 2014/15:502 begär Isak From m.fl. (S) ett tillkännagivande om att se över behovet av insatser för att stärka den regionala nyhetsbevakningen i hela landet. Utvecklingen av medielandskapet leder enligt motionärerna till en större uppdelning av landet. Landsbygden hamnar i både en politisk och en demokratisk skugga. Ett liknande yrkande framförs av Monica Haider och Tomas Eneroth (båda S) i motion 2014/15:1145.

Per Lodenius m.fl. (C) begär i kommittémotion 2015/16:3027 yrkande 3 ett tillkännagivande om en utredning av mediedistribution ur ett demokratiskt perspektiv. För att alla ska få chans att ta del av journalistiken krävs enligt motionärerna att den fysiska tidningen kan komma hem till brevlådan, och för detta behövs stöd till samdistribution där så behövs. I yrkande 4 begär motionärerna ett tillkännagivande om att se över förutsättningarna för att ta del av medier digitalt i hela landet. Alla ska kunna ta del av det digitala samhället, och motionärerna vill därför se en digital allemansrätt som garanterar stabil och snabb uppkoppling i hela landet.

Målet för medieområdet

Målet för medieområdet är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan. Detta mål godkändes av riksdagen 2014 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96).

Målet, resultatredovisningen och politikens inriktning för området medier behandlas samlat av regeringen varje höst i budgetpropositionen inom

utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid och bereds således av kulturutskottet.

Presstödet m.m.

Gällande ordning

Syftet med presstödet är att värna mångfalden på dagspressmarknaden. Stödet lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd. Utgifterna för stödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade dagstidningar och storleken på dessa tidningars upplagor. Bestämmelser om presstöd finns i presstödsförordningen (1990:524), och förordningen gäller t.o.m. utgången av 2019.

Utvecklingsstödet är ett nytt stöd på medieområdet, och finansieringen av stödformen behandlades av regeringen och riksdagen under hösten 2015 (se prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62). Riksdagen bemyndigade regeringen att under 2016 för anslaget 8:1 Presstöd besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på sammanlagt högst 70 000 000 kronor för åren 2017 och 2018.

Utvecklingsstödet, som utgör statligt stöd, godkändes av Europeiska kommissionen (kommissionen) i februari 2016, och regeringen har därefter utfärdat förordningen (2016:137) om utvecklingsstöd till tryckta allmänna nyhetstidningar. Förordningen träder i kraft den 15 april 2016 och upphör att gälla vid utgången av 2020. Utvecklingsstödet beskrivs i förordningen som statsbidrag till tryckta allmänna nyhetstidningar för utveckling av elektroniska publiceringstjänster, och syftet med stödet är att främja mediemångfald och demokratisk debatt genom att ge tryckta allmänna nyhetstidningar förutsättningar att långsiktigt utveckla elektroniska publiceringstjänster med redaktionellt innehåll av hög kvalitet (1 och 2 §§). Utvecklingsstödet är inte avgränsat till dagstidningar, utan stödformen är öppen för alla tryckta allmänna nyhetstidningar som uppfyller vissa krav som uppställts i förordningen. Stödet ska rymmas inom ramen för presstödsanslaget och fördelas i mån av tillgängliga medel.

Presstödskommittén

I december 2011 fick en parlamentariskt sammansatt kommitté – Presstödskommittén – i uppdrag att göra en översyn av det statliga stödet till dagspressen och lämna förslag till utformningen av ett framtida stödssystem. Presstödskommittén överlämnade i september 2013 sitt slutbetänkande Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66). I betänkandet finns en redovisning av kommitténs överväganden och förslag om ett framtida statligt stöd till dagspressen.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen behandlat motioner om avveckling av presstödet och om förändringar av det nuvarande presstödsystemet.

Motionerna om avveckling av presstödet har avstyrkts, och utskottet har bl.a. framhållit att ett statligt presstöd är av väsentlig betydelse för att motverka koncentrationstendenser och upprätthålla mångfalden inom dagspressen (se t.ex. bet. 2005/06:KU1 s. 31).

När det gäller motioner om förändringar av det nuvarande presstödsystemet har utskottet de senaste åren noterat det pågående arbetet med Presstödskommitténs betänkande, vars resultat enligt utskottet inte borde föregripas (se t.ex. bet. 2013/14:KU1 s. 65). Mot denna bakgrund har motioner om förändringar av det nuvarande presstödsystemet avstyrkts.

Hösten 2014 föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen vad utskottet anförde om att några av Presstödskommitténs förslag skulle vara genomförda tidigare än 2017 (bet. 2014/15:KU1 s. 49 f.). Därmed avstyrktes två motioner om en avveckling av presstödet.

Konstitutionsutskottet behandlade under våren 2015 regeringens proposition Statens stöd till dagspressen (prop. 2014/15:88). I samband med beredningen av propositionen behandlade utskottet en motion om utredning av frågan om avskaffande av presstödet (bet. 2014/15:KU12 s. 24 f.). I sitt ställningstagande vidhöll utskottet sina tidigare ställningstaganden om behovet av ett statligt stöd till dagspressen och avstyrkte motionen.

I propositionen Statens stöd till dagspressen gjorde regeringen bedömningen att vissa av bestämmelserna i presstödsförordningen som reglerar driftsstödet till dagstidningar borde ändras så att regelverket anpassas till de förändrade tekniska och ekonomiska förutsättningar som dagspressen står inför. Regeringen föreslog att alla läsarintäkter ska behandlas likvärdigt vid beräkningen av driftsstödet till dagstidningar. Vidare föreslogs att villkoret om andelen abonnerad upplaga och den s.k. editionsregeln skulle ändras och att möjligheten till begränsat driftsstöd när en tidnings täckningsgrad överstiger den tillåtna skulle utökas. Regeringen föreslog även att möjligheten till begränsat driftsstöd för tidningar som delvis är skrivna på finska skulle utökas. Därutöver avsåg regeringen att återkomma med förslag om stödet till storstadstidningar och stödnivåerna för hög- och medelfrekventa dagstidningar. Slutligen föreslog regeringen att Presstödsnämnden skulle avvecklas. Enligt regeringen borde nämndens uppgifter inordnas inom Myndigheten för radio och tv, och inom denna myndighet borde en nämnd för presstöd inrättas som ett särskilt beslutsorgan. Organisationsförändringen borde enligt regeringen vara genomförd den 1 juli 2015. Föreslagna ändringar borde enligt regeringen träda i kraft den 1 juli 2015 respektive den 1 januari 2016. Regeringen bedömde att det under en övergångsperiod kommer att finnas ett fortsatt behov av statligt presstöd med de förändringar som nu föreslogs.

Konstitutionsutskottet föreslog att riksdagen skulle godkänna regeringens förslag. Därutöver föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkänna för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om initiativ som syftar till att en ny försöksverksamhet inleds med samdistribution av tidningar och post med möjlighet för fler aktörer än Posten AB att delta. Vidare föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkänna för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om möjligheten att stegvis påbörja processen med att avveckla reklamskatten för dagspressen. Utskottet föreslog också att riksdagen skulle tillkänna för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om att presstödsförordningens giltighetstid borde förlängas t.o.m. den 31 december 2019 under förutsättning att förlängningen godkändes av kommissionen. Dessutom föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkänna för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om att Presstödskommitténs fyra huvudförslag om samdistribution av tidningar och post, avskaffande av reklamskatten, en ny stödtrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar och ett nytt omställningsstöd, med beaktande av de olika tidsperspektiv som måste anläggas för förslagets genomförande, bör ses som delar av en sammanhållen presstödspolitik och hanteras samordnat. Slutligen föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkänna för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om att inom ramen för det befintliga anslaget öka driftsstödet för lågfrekventa dagstidningar. I denna del anförde utskottet bl.a. att stödintensiteten för lågfrekventa dagstidningar är betydligt högre än för hög- och medelfrekventa dagstidningar och att det ekonomiska utrymmet inom anslaget för presstödet är begränsat. Mot bakgrund av det anförda ansåg utskottet att de ändringar av stödet för lågfrekventa dagstidningar som Presstödskommittén föreslagit inte borde genomföras. Utskottet konstaterade dock att även de lågfrekventa dagstidningar som är berättigade till driftsstöd befinner sig i en ekonomiskt svår situation och att det därför fanns skäl att inom ramen för det befintliga anslaget även öka driftsstödet för lågfrekventa dagstidningar. Närmare hur en sådan ökning av driftsstödet skulle utformas fick enligt utskottet utredas, och regeringen därefter återkomma till riksdagen i denna del.

Hösten 2015 behandlade utskottet regeringens budgetproposition för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1). Bland annat föreslog regeringen att det särskilda extrastödet för storstadstidningar skulle avskaffas och att förändrade stödtrappor för hög-, medel- och lågfrekventa dagstidningar skulle införas. Utskottet föreslog att riksdagen skulle godkänna regeringens förslag i nämnda delar (bet. 2015/16:KU1). I betänkandet behandlade utskottet även ett motionsyrkande om att fullfölja Presstödsutredningens förslag och två motioner om att avskaffa presstödet. I sitt ställningstagande vidhöll utskottet sina tidigare ställningstaganden om behovet av ett statligt stöd till dagspressen och avstyrkte motionerna om att avskaffa presstödet. När det gällde motionsyrkandet om att fullfölja Presstödsutredningens förslag hänvisade utskottet till tidigare tillkännagivanden till regeringen om bl.a. initiativ som syftar till att en ny försöksverksamhet inleds med samdistribution av tidningar

och post med möjlighet för fler aktörer än Posten AB att delta, om möjligheten att stegvis påbörja processen med att avveckla reklamskatten för dagspressen och om att inom ramen för det befintliga anslaget öka driftsstödet för lågfrekventa dagstidningar. Utskottet noterade att regeringen i budgetpropositionen hade aviserat ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten för bl.a. dagspressen genom att sänka skatten. Utskottet välkomnade det stegvisa avskaffandet av reklamskatten som regeringen aviserat och förutsatte att regeringen även skulle beakta vad utskottet tidigare gett till känna om samdistribution av tidningar och post. När det gällde driftsstödet för lågfrekventa dagstidningar konstaterade utskottet att regeringen i den aktuella budgetpropositionen föreslog höjda stödnivåer för dagstidningar som kommer ut två gånger per vecka och en jämnare stödtrappa för dagstidningar som kommer ut en eller två gånger per vecka och att utskottet välkomnade regeringens förslag i denna del. Utskottet noterade dock att riksdagens tillkännagivande om ett ökat driftsstöd för lågfrekventa dagstidningar rörde både endags- och tvådagarsstidningar, att regeringens förslag om en jämnare stödtrappa för endagsstidningar i sig inte innebära ett ökat driftsstöd för dessa tidningar och att tillkännagivandet därmed inte var tillgodosett fullt ut. Sammantaget var utskottet dock inte berett att förorda ytterligare tillkännagivanden till regeringen och avstyrkte därför motionen. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2015/16:62).

Redovisade ändringar av presstödet har sedermera godkänts av kommissionen, och nödvändiga ändringar har gjorts i presstödsförordningen.

Medieutredningen

Regeringen gav den 5 mars 2015 en särskild utredare i uppdrag att analysera behovet av nya mediepolitiska insatser när presstödet i dess nuvarande form upphör (dir. 2015:26). Enligt direktiven ska en utgångspunkt för analysen vara de demokratiska utmaningar som följer av medieutvecklingen och den förändrade medieanvändningen. Allmänhetens behov av allsidig information och individens möjlighet att vara demokratiskt delaktig oberoende av bostadsort ska vidare stå i fokus. Med utgångspunkt i analysen ska utredaren lämna förslag till utformning av nya mediepolitiska verktyg. Förslagen bör enligt direktiven syfta till att främja möjligheterna för allmänheten att ta del av journalistik som präglas av mångfald, allsidig nyhetsförmedling, kvalitet och fördjupning, oavsett var i Sverige man bor. Analysen av behovet av insatser ska presenteras i ett delbetänkande.

Utredningen, som tagit namnet Medieutredningen (Ku 2015:01), presenterade den 31 oktober 2015 delbetänkandet Medieborgarna & medierna En digital värld av rättigheter, skyldigheter – möjligheter och ansvar (SOU 2015:94). I delbetänkandet lämnas en analys av det svenska medielandskapet utifrån ett medborgarperspektiv. I betänkandet behandlas bl.a. mediepolitikens roll, medborgarnas medieanvändning, mediernas förändrade innehåll, mediepolitikens verktygslåda och möjliga scenarier för framtiden.

Utredningen lyfter fram begreppet medieborgaren, en medborgare som använder medier för att själv producera innehåll och sprida det till andra, samt folkbildningens betydelse för att ge folkvalda, medborgare, medieledningar och tjänstemän möjlighet att både tillägna sig nya kunskaper och få kontinuerlig kompetensutveckling inom bl.a. information, publicistik, maktstrukturer och teknik. I efterordet sammanfattar utredaren delbetänkandet i elva balanspunkter för att bjuda in till diskussion om i vilken utsträckning mediepolitiken kan och ska bidra till ökad balans mellan dessa storheter i medielandskapet och demokratin. Balanspunkterna definieras som

- granskare och granskade
- öppenhet och integritet
- stad och land
- offentligt finansierade medieföretag och fria, kommersiella medieföretag
- dominanta aktörer och övriga
- produktion och distribution
- nationella och globala medier
- medieföretag och medieborgare
- information och desinformation – ansvarstagande och icke-ansvarstagande
- marknad och publicistik
- staten och medieaktörerna.

Efter en förlängning av utredningstiden genom tilläggsdirektiv (dir. 2016:14) ska uppdraget redovisas slutligt senast den 31 oktober 2016.

En översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle

När det gäller distributionsfrågan anför regeringen i budgetpropositionen för 2016 att digitaliseringen av samhället har lett till förändrade kommunikationsmönster, vilket bl.a. avspeglas i sjunkande brevvolymen på den svenska postmarknaden (prop. 2015/16:1 utg.omr. 22 s. 123). Regeringen framhåller att postmarknaden är en marknad i förändring och att det är nödvändigt att säkerställa att postlagstiftningen är ändamålsenlig, både i dagens digitaliserade samhälle och för framtiden. Av propositionen framgår vidare att för att se till att det även fortsatt kommer att finnas en posttjänst av god kvalitet i hela landet, som är kostnadseffektiv och i så stor utsträckning som möjligt motsvarar hushållens och företagets behov, har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att se över postlagstiftningen för att bedöma om den motsvarar rådande och framtida behov i ett digitaliserat samhälle och utifrån detta föreslå åtgärder (dir. 2015:87 och 2015:124). Utredningen, som tagit namnet En översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle (N 2015:06), ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 31 augusti 2016.

Bredbandsstrategin

Den nuvarande bredbandsstrategin beslutades 2009, och målen formulerades med sikte på 2020. Enligt Post- och telestyrelsen, som följer upp regeringens bredbandsstrategi, är prognosen god för att de mål som ställdes upp 2009 ska nås (prop. 2015/16:1 utg.omr. 22 s. 122 f.). Regeringen framhåller i propositionen att det är viktigt att säkerställa att bredbandsstrategin fortsätter att vara relevant och framåtblickande. Regeringen har avsatt 3,25 miljarder kronor till bredbandsutbyggnad fram till 2020 inom ramen för landsbygdsprogrammet och dessutom möjliggjort satsningar på ytterligare 1,2 miljarder kronor till bredbandsinfrastruktur inom ramen för regional-fondsprogrammen i norra Sverige under samma period (s. 112).

I januari 2016 lämnade Utredningen om effektivare användning av statens bredbandsinfrastruktur (N 2014:05) betänkandet Statens bredbandsinfrastruktur som resurs (SOU 2016:1) till regeringen. Utredningen har analyserat hur statens bredbandsinfrastruktur ska kunna effektiviseras genom bättre samordning. Betänkandet är ute på remiss till mitten av maj 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla vikten av att möta de demokratiska utmaningar som följer av medieutvecklingen och den förändrade medieanvändningen. Utskottet konstaterar att det pågår flera utredningar som överväger de frågor som aktualiseras i motionerna. Detta utredningsarbete bör inte föregripas, varför motionsyrkandena avstyrks.

Grundlagsskydd för public service

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att utreda utformningen av ett grundlagsskydd för public service.

Jämför reservation (V).

Motionen

I kommittémotion 2015/16:102 begär Rossana Dinamarca m.fl. (V) ett tillkännagivande om att det bör utredas hur ett grundlagsskydd för public service-uppdraget ska utformas. Motionärerna framhåller att public service-företagen ska informera, underhålla och utbilda lyssnare och tittare, och för det krävs en god och långsiktig finansiering, hög legitimitet hos svenska folket och ett oberoende gentemot statsmakterna, politiker och näringsliv. Vidare anförts att grundlagen inte tar hänsyn till vikten av att befolkningen i Sverige via public service ska kunna få opartisk samhällsinformation, nyheter och

smalare program och att dessa även når flertalet av dem som inte har svenska som förstaspråk.

Reglering av yttrande- och informationsfriheten i grundlagen

Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. Fri åsiktsbildning förutsätter bl.a. yttrande- och informationsfrihet. Dessa friheter tillförsäkras var och en gentemot det allmänna enligt 2 kap. 1 § regeringsformen (RF). Yttrandefrihet definieras som en frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor. Informationsfrihet definieras som en frihet att inhämta och ta emot upplysningar samt att i övrigt ta del av andras yttranden. Yttrande- och informationsfriheten får begränsas genom lag i viss angiven utsträckning (2 kap. 20 § första stycket 1 RF).

En närmare reglering av friheten att yttra sig finns i tryckfrihetsförordningen (TF) när det gäller tryckta skrifter och i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) när det gäller friheten att yttra sig genom radio, tv och vissa liknande överföringar, offentliga uppspelningar ur en databas samt filmer, videogram, ljudupptagningar och andra tekniska upptagningar.

YGL tillförsäkrar varje svensk medborgare rätt att fritt yttra sig i de medier som omfattas av grundlagen. Yttrandefriheten enligt grundlagen gäller bara yttranden som framförs i vissa medier. YGL omfattar radio, tv och vissa liknande överföringar, offentliga uppspelningar ur en databas samt filmer, videogram, ljudupptagningar och andra tekniska upptagningar. Yttrandefriheten vid användningen av dessa medier skyddas av grundlagen för att säkra ett fritt meningsutbyte, en fri och allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande. TF och YGL bygger på samma grundläggande principer, dvs. etableringsfrihet, förbud mot censur och andra hindrande åtgärder, ensamansvar med meddelarskydd, en särskild brottskatalog och en särskild rättegångsordning med juryprövning.

Regeln om etableringsfrihet för trådsändningar finns i 3 kap. 1 § YGL. I första stycket anges att varje svensk medborgare och svensk juridisk person har rätt att sända radioprogram genom tråd. Med sändning genom tråd avses en sändning genom en särskilt anordnad ledare. Exempel på trådnät är telefonnätet för fast telefoni och kabel-tv-nätet. I propositionen Yttrandefrihetsgrundlag m.m. (prop. 1990/91:64 s. 89) anges att etableringsfriheten omfattar både vidaresändningar, dvs. samtidig och oförändrad vidareförmedling av en annan sändning, och andra sändningar.

Etableringsfriheten för trådsändningar innebär att inga krav på tillstånd kan ställas på sådana sändningar och att möjligheten att bedriva verksamheten i princip inte får begränsas av villkor som inte har stöd i grundlagen.

Etableringsrätten för trådsändningar är inte oinskränkt. I 3 kap. 1 § andra stycket YGL anges vilka undantag som får göras i lag. Ett undantag handlar om att det får meddelas föreskrifter om skyldighet för nätinnehavare att ge

utrymme för vissa program i den utsträckning det behövs med hänsyn till allmänhetens intresse av tillgång till allsidig upplysning. Denna s.k. vidareändningsplikt, som regleras i 9 kap. radio- och tv-lagen (2010:696), innebär en skyldighet för nätinnehavare att tillhandahålla utrymme i nätet för dels vissa sändningar som sker med tillstånd av regeringen, t.ex. SVT:s sändningar, dels sändningar från lokala kabelsändarföretag. Genom ett annat undantag ges möjligheter till regler om skyldighet för den som sänder program i tv att utforma sändningarna på ett sådant sätt att programmen genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Ett tredje undantag ger möjlighet till ingripanden mot fortsatt sändning av ett utbud som inriktas på våldsfremställningar, pornografiska bilder eller hets mot folkgrupp.

Rätten att sända radioprogram, i vilket begrepp tv och ljudradio innefattas, på annat sätt än genom tråd får enligt 3 kap. 2 § första stycket YGL regleras genom lag som innehåller föreskrifter om tillstånd och villkor för att sända. Sådana regler finns i radio- och tv-lagen. Av tekniska skäl har det ansetts nödvändigt att reglera användningen av det begränsade sändningsutrymme som finns i eteren (prop. 1990/91:64 s. 79). Enligt andra stycket samma lagrum ska det allmänna dock eftersträva att radiofrekvenserna tas i anspråk på ett sätt som leder till vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet.

I fråga om sådana begränsningar i sändningsrätten som avses i 3 kap. 1 och 2 §§ YGL gäller vad som föreskrivs om begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. 21–23 §§ RF.

Den som sänder radioprogram avgör självständigt vad som ska förekomma i programmen (3 kap. 4 § YGL). Bestämmelsen om redaktionellt oberoende innebär att det allmänna inte får ställa några krav på innehållet i vad som ska sändas annat än i konstitutionellt tillåtna former. Genom bestämmelsen ges programföretag som sänder med stöd av tillstånd ett skydd i förhållande till tillståndsgivaren, dvs. staten, men deras oberoende värnas också gentemot andra, som t.ex. annonsörer (prop. 1990/91:64 s. 117).

Enligt 7 kap. 4 § YGL får det föreskrivas i lag att en nämnd vars sammansättning är bestämd i lag och vars ordförande ska vara eller ha varit ordinarie domare ska granska om radioprogram som någon har sänt på annat sätt än genom tråd står i överensstämmelse med de föreskrifter eller andra villkor som gäller för sändningarna. En sådan nämnd får endast uttala sin mening och förelägga den sändande att följa föreskrifterna eller villkoren.

Public service-företagen

De tre public service-företagen Sveriges Television AB (SVT), Sveriges Radio AB (SR) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) har en särställning på medieområdet och därmed ett särskilt samhällsansvar. Detta särskilda ansvar ligger i uppdraget att verka i allmänhetens tjänst. Uppdraget radio och tv i allmänhetens tjänst kommer främst till uttryck i de sändningstillstånd som regeringen meddelar och de villkor som tillstånden förenas med.

Sedan början av 1990-talet ägs företagen av en förvaltningsstiftelse. Ändringen av ägandeformen gjordes när delar av den tidigare ägarkretsen – folkrörelserna, näringslivet och dagspressen – inte ville kvarstå som ägare (prop. 1992/93:236 s. 15, bet. 1992/93:KrU28, rskr. 1992/93:377). Stiftelsen ska främja självständigheten hos de tre public service-bolagen. Stiftelsens styrelse har 13 ledamöter som utses av regeringen på förslag av riksdagens partier. Året efter ett riksdagsval utses ordföranden och 6 ledamöter. Ordföranden utses för fyra år och ledamöterna för åtta år. Sedan 2007 gäller att alla riksdagspartier ska vara representerade i styrelsen.

Programverksamheten finansieras genom radio- och tv-avgiften som ska betalas av alla som innehar en tv-mottagare enligt lagen (1989:41) om finansieringen av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Bildning och tillgänglighet – radio och tv i allmänhetens tjänst 2014–2019

I propositionen Bildning och tillgänglighet – radio och tv i allmänhetens tjänst 2014–2019 (prop. 2012/13:164) lämnade regeringen förslag till villkor och riktlinjer för den radio- och tv-verksamhet som bedrivs av SR, SVT och UR under den då följande tillståndsperioden, fr.o.m. den 1 januari 2014 t.o.m. 31 december 2019. De tidigare beslutade villkoren föreslogs i huvudsak gälla även under den nya tillståndsperioden, men vissa förändringar föreslogs med syfte att stärka centrala delar av programföretagens uppdrag i allmänhetens tjänst. Riksdagen godkände förslagen (bet. 2013/14:KrU3, rskr. 2013/14:60), och regeringen har utfärdat sändningstillstånd i enlighet med riksdagsbeslutet.

I propositionen behandlades även frågan huruvida det nuvarande radio- och tv-avgiftssystemet ska kvarstå. I utredningsbetänkandet Nya villkor för public service (SOU 2012:59) föreslog utredaren en individuell radio- och tv-avgift som skulle beräknas utifrån beskattningsbar förvärvsinkomst och som inte skulle ha någon koppling till innehav av viss teknisk utrustning.

Den dåvarande regeringen gick inte vidare med detta förslag i proposition 2012/13:164. I propositionen gjordes bedömningen att det nuvarande radio- och tv-avgiftssystemet borde kvarstå tills vidare. Riksdagen beslutade under riksmötet 2014/15 om ett tillkännagivande till regeringen om att en utredning av radio- och tv-avgiften bör komma till stånd i god tid inför nästa tillståndsperiod 2020 (bet. 2014/15:KrU3, rskr. 2014/15:157). I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17 s. 39) framgår att regeringen avser att återkomma i frågan.

Kulturutskottet behandlade i januari i år motioner om bl.a. finansieringen av public service-företagen i betänkandet Radio och tv i allmänhetens tjänst (bet. 2015/16:KrU5). Utskottet betonar betydelsen av en stark och oberoende radio och tv i allmänhetens tjänst för det allmänna medielandskapet och ytterst för vår demokrati. Utskottet hänvisar till tillkännagivandet om en utredning av radio- och tv-avgiften och finner det mycket angeläget att regeringen snarast återkommer i frågan.

Medieutredningen

Regeringen gav den 5 mars 2015 en särskild utredare i uppdrag att analysera behovet av nya mediepolitiska insatser när presstödet i dess nuvarande form upphör (dir. 2015:26). Utredaren ska i sin analys bl.a. beakta det uppdrag som radio och tv i allmänhetens tjänst har för att identifiera frågeställningar som behöver utredas närmare inför nästa tillståndsperiod. Utredningen, som tagit namnet Medieutredningen (Ku 2015:01), presenterade den 31 oktober 2015 delbetänkandet Medieborgarna & medierna En digital värld av rättigheter, skyldigheter – möjligheter och ansvar (SOU 2015:94). Uppdraget ska redovisas slutligt senast den 31 oktober 2016 (dir. 2016:14).

Den 23 mars 2016 lämnade Medieutredningen promemorian De offentligt finansierade medierna till Kulturdepartementet. I promemorian identifierades 17 punkter som enligt utredningen behöver utredas närmare inför en ny sändningstillståndsperiod för de offentligt finansierade medierna. Utredningen bedömde att det fanns skäl att föra fram dessa punkter i god tid inför Regeringskansliets beredning av direktiv till kommande utredningar. Bland de punkter som tas upp återfinns bl.a. frågan om en sammanslagning av de tre bolagen, en stärkt oberoende ställning och alternativa finansieringsmodeller. I punkten som behandlar en eventuell sammanslagning av de tre bolagen anges att en utredning samtidigt bör se över det nya bolagets konstitutionella ställning.

Interpellationsdebatt (prot. 2014/15:111)

I en interpellationsdebatt om SVT:s oberoende ställning anförde kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke följande:

SVT och alla andra medieföretag ska göra sina egna, publicistiska bedömningar. Det är en grundläggande yttrandefrihetsrättslig princip att den som sänder ett tv-program gör det självständigt, och det är den som sänder som gör bedömningen av det som sänds.

Eftersom censur är förbjudet i Sverige – det strider mot grundlagen – får ingen minister och ingen regering bestämma hur ett program ska utformas. Det är jag och regeringen väldigt glada och tacksamma över. Eftersom censur är förbjudet i Sverige får inte heller myndigheter granska tv-program i förväg. En myndighet får inte heller bestämma om ett program ska sändas eller inte – det är förbjudet i Sverige. Kraven på opartiskhet och saklighet har varit grundläggande villkor för public service-verksamheterna ända sedan AB Radiotjänst startade sina sändningar 1925. Nästan lika länge har det funnits en särskild ordning för prövning av om villkoren följs och hur de ska regleras i grundlag.

Granskning av programinnehåll kan ske bara i efterhand, det vill säga efter det att programmet har sänts, och den kan göras enbart av Granskningsnämnden, ett särskilt beslutsorgan inom Myndigheten för radio och tv.

Med andra ord kan inte jag som minister, inte regeringen och ingen myndighet på förhand bestämma vad SVT ska sända. Det är fantastiskt, och det är en del av vår grundlag.

Om SVT skulle fällas efter Granskningsnämndens bedömning är det fortfarande upp till SVT att avgöra hur de utformar sina framtida

sändningar. Inte heller Granskningsnämnden och inte heller ett eventuellt fällande får bestämma vad SVT ska sända. Den publicistiska friheten är mycket stor i vår demokrati.

Om regeringen skulle få signaler från Granskningsnämnden om att SVT vid upprepade tillfällen och på ett likartat sätt har överträtt vissa villkor i det sändningstillstånd som SVT har skulle det kunna tas upp i utvärderingen inför en ny tillståndsperiod. Men det är bara då.

Det är av grundläggande betydelse för vår demokrati att våra medier förblir fria och skyddas från politisk påverkan. Det är därför som vi har bestämmelser i vår grundlag till skydd för yttrandefrihet och etableringsfrihet som sätter gränser för riksdagens och regeringens möjligheter att styra medierna.

SVT:s sändningstillstånd innehåller villkor om saklighet och opartiskhet, och SVT ska givetvis följa dessa villkor.

Det är dock viktigt att understryka att det alltid är SVT själva som gör den publicistiska bedömningen. SVT bestämmer helt och hållet på egen hand vad som ska sändas och hur programmen ska utformas. Först i efterhand, när programmet har sänts, kan Granskningsnämnden pröva om SVT har följt villkoren i sändningstillståndet. Som kultur- och demokratiminister ser jag det som en av mina absolut främsta uppgifter att värna public service oberoende. Därför tänker jag även fortsättningsvis avstå från att kommentera SVT:s redaktionella beslut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte skäl att ställa sig bakom motionärernas förslag om en utredning av ett grundlagsskydd för public service-uppdraget. Motionen avstyrks därmed.

Tillgång till nordisk tv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att stärka det svenska folkets möjligheter att se de nordiska tv-kanalerna.

Motionen

Helene Petersson i Stockaryd (S) begär i motion 2014/15:331 ett tillkännagivande till regeringen om att se över behovet av att stärka det svenska folkets möjligheter att se de nordiska tv-kanalerna. Tv är ett bra sätt både att lära sig språken och att få en större förståelse för och kunskap om vad som sker i våra grannländer.

Nordiskt samarbete inom medieområdet

Nordvision

Norden har en lång tradition av nära samarbete inom medieområdet. Nordvision är ett tv- och mediasamarbete mellan de nordiska public service-bolagen i Sverige, Danmark, Norge, Finland och Island. Samarbetet, som etablerades på 1950-talet, har av Public service-kommittén betecknats som den mest betydelsefulla och omfattande källan till nordiska program (SOU 2012:59 Nya villkor för public service s. 114). Samarbetet syftar till att stärka den nordiska kulturgemenskapen och public service i Norden, och sker främst genom programutbyte, samproduktioner av program, programutveckling samt kunskapsmässigt och strategiskt samarbete i expertgrupper.

Enligt Nordvision finns det svårigheter att få till stånd avtal om rättighetsersättningar på nivåer som möjliggör ett programutbyte. Att köpa rättigheterna för hela Norden, med en befolkningsbas på ca 25 miljoner personer, är mer kostsamt än att köpa rättigheterna för ett enskilt land. Ersättningsnivåerna uppges vara särskilt höga inom drama, vilken är en av de viktigaste kategorierna för programutbytet och stärkandet av den nordiska kulturgemenskapen. Digitaliseringen ökar visserligen möjligheterna att fördjupa samarbetet inom Nordvision, men rättighetsfrågan begränsar möjligheterna till gemensamma beställtjänster för Norden. Nordvision har även gjort bedömningen att även krav på en ökad utläggning på externa producenter och en annan fördelning av rättigheter skulle kunna få följder för det nordiska samarbetet (s. 114).

Utbyte med Finland

Enligt 4 kap. 3 § och 11 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696) meddelar regeringen tillstånd för SVT och SR att sända tv. Enligt sändningstillstånden ska SVT och SR erbjuda ett mångsidigt kulturutbud av hög kvalitet som ska fördjupas, utvecklas och vidgas under tillståndsperioden (2014–2019). I kulturuppdraget ingår att sända program om och från de nordiska grannländerna i syfte att stärka den nordiska kulturgemenskapen. UR har inget motsvarande uppdrag. Det nordiska uppdraget är mest utvecklat på tv-området.

I budgetpropositionen för 2016 finns anslag för utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17 s. 166). Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till SVT och till Sverigefinska Riksförbundet för sändningsverksamhet för utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland. SVT sänder kanalen SVT World till Finland. Sändningarna ingår i utbytet av tv-sändningar mellan Sverige och Finland, som i sin tur ger tv-tittare i Storstockholm, Uppsala och Västerås möjlighet att fritt ta emot Sverigefinska Riksförbundets sändningar av TV Finland. För

innehållet i TV Finland ansvarar det finska public service-företaget YLE (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17 s. 160).

Nordiska rådet

Länge har det också förts diskussioner inom Nordiska rådet om att starta en sammordisk kanal. I november 2010 beslutade Nordiska rådet att rekommendera de nordiska ländernas regeringar att etablera en oberoende kultur-tv-kanal i samarbete med nordiska public service-företagen. Public service-kommittén gjorde i sitt betänkande bedömningen att det inte fanns något behov av att ytterligare stärka det nordiska samarbetet på området. Det nordiska programutbudet ökar inom Nordvision och har en framträdande plats i SVT, påpekas det i betänkandet (SOU 2012:59 s. 111). Den svenska regeringen ansåg inte att det fanns skäl att förorda en etablering av en sammordisk tv-kanal enligt Nordiska rådets rekommendation (prop. 2012/13:164 s. 47 f., bet. 2013/14:KrU3).

Under 2013 antog Nordiska rådet en rekommendation om att Nordiska ministerrådet ska utarbeta en strategi på medie- och upphovsrättsområdet. Mot bakgrund av rekommendationen har en dialog inletts om de nordiska public service-mediernas roll i det digitala medielandskapet. Enligt budgetpropositionen för 2016 deltar regeringen aktivt i arbetet med utgångspunkt i att public service-mediernas funktion och syfte uppvisar stora likheter i de nordiska länderna. De nordiska kulturministrarna ska anta mediepolitiska slutsatser under 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17 s. 41).

Tidigare behandling

Våren 2007 behandlade kulturutskottet en motion om utbyte av tv-sändningar mellan de nordiska ländernas public service-bolag. Utskottet erinrade bl.a. om att det finns hinder av upphovsrättslig och därmed också ekonomisk natur som försvårar möjligheterna att fritt sprida grannlands-tv (bet. 2006/07:KrU3).

Våren 2008 avstyrkte kulturutskottet motioner som syftar till att nordiska public service-kanaler ska ingå i grundutbudet i ländernas digitala marknät. Utskottet pekade bl.a. på problem av upphovsrättslig och därmed även ekonomisk natur som måste lösas samt att frågan följs av kultur- och utbildningsutskottet i Nordiska rådet (bet. 2007/08:KrU10).

Våren 2008 behandlade konstitutionsutskottet en motion om att det ska vara möjligt att följa grannländers public service i gränsregioner. Utskottet fann inte någon anledning att göra något tillkännagivande mot bakgrund av bl.a. det nära samarbete som Sverige och Finland sedan länge har när det gäller tv-utbyte och avstyrkte motionen (bet. 2007/08:KU15).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det finns ett nordiskt samarbete inom medieområdet och noterar bl.a. arbetet inom ramen för Nordiska rådet. I likhet med tidigare ställningstagande finner utskottet inte skäl att ta initiativ till att se över behovet av att stärka det svenska folkets möjligheter att se de nordiska tv-kanalerna. Motionen avstyrks därmed.

Evenemangslista

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om upprättandet av en evenemangslista med hänvisning till beredningen inom Regeringskansliet av en redovisad slutrapport med förslag till en evenemangslista.

Motionerna

I två liknande kommittémotioner, 2014/15:1514 yrkandena 1 och 2 och 2015/16:1837 yrkandena 1 och 2 begär Runar Filper m.fl. (SD), tillkännagivanden om ett upprättande av en evenemangslista innehållande stora sportevenemang och klassiska svenska paradgrenar och att dessa genom fri television ska vara allmänt tillgängliga, tillhandahållas utan kostnad och kunna tas emot av minst 95 procent av befolkningen i Sverige.

Tillkännagivanden om en evenemangslista begärs även i motion 2014/15:818 av Per-Ingvar Johnsson (C) och i motion 2015/16:1970 av Per-Ingvar Johnsson och Daniel Bäckström (båda C). Motionärerna anser att det finns behov av en evenemangslista för tv-sända arrangemang och att arrangemangen ska sändas så att minst 90 procent av invånarna i Sverige kan se dem utan att betala andra avgifter än radio- och tv-licens.

Gällande rätt

I 5 kap. 9 § radio- och tv-lagen (2010:696) finns en bestämmelse om hur exklusiva rättigheter till tv-sändningar från evenemang som är av särskild vikt för det svenska samhället får utnyttjas. Bland annat får enligt bestämmelsen den som sänder tv och som har den exklusiva rätten till en tv-sändning från ett sådant evenemang, om programföretaget sänder evenemanget, inte utnyttja rättigheten på ett sådant sätt att en väsentlig del av allmänheten i Sverige utestängs från möjligheten att se evenemanget i fri tv. Bestämmelsen ger vidare regeringen möjlighet att genom föreskrifter ange vilka evenemang som är av särskild vikt för det svenska samhället (evenemangslista). Några sådana föreskrifter har inte meddelats.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa

bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (AV-direktivet).

Tidigare ställningstaganden m.m.

Våren 1999 behandlade konstitutionsutskottet förslaget i regeringens proposition 1997/98:184 Ändringar i radio- och tv-lagen om att införa en möjlighet att upprätta en svensk tv-lista samt ett antal motioner med anledning av propositionen (bet. 1998/99:KU23).

Utskottet anförde att regeringens förslag innebär att det införs en bestämmelse i radio- och tv-lagen som möjliggör att en svensk lista över evenemang som är av särskild vikt för det svenska samhället upprättas. Utskottet delade regeringens bedömning att en sådan bestämmelse borde införas. Härigenom säkerställs att svenska programföretag och programföretag i andra EES-stater inte ska kunna utestänga en väsentlig del av allmänheten i Sverige från möjligheten att i fri tv se evenemang som Sverige anser är av särskild vikt. En motion i vilken det anfördes att regeringens förslag i denna del borde avvisas avstyrktes därför.

När det därefter gällde frågan om att regeringen borde upprätta en svensk lista över evenemang som är av särskild vikt för det svenska samhället anförde konstitutionsutskottet att kulturutskottet i sitt yttrande hade framhållit att många hushåll i Sverige alltjämt endast hade tillgång till de tre markbundna kanalerna SVT1, SVT2 och TV4. Kulturutskottet ansåg att allmänhetens tillgång till program av den aktuella typen inte får riskera att begränsas. Utskottet framhöll att sådana program inte endast avser sändning av idrottsevenemang. Lika viktig var enligt utskottet allmänhetens tillgång till andra angelägna evenemang, t.ex. inom kultursektorn. Kulturutskottet ansåg att främst rättviseskäl talar för att det är angeläget att regeringen ges möjlighet att upprätta en lista över viktiga evenemang.

Konstitutionsutskottet konstaterade att den föreslagna konstruktionen av den aktuella bestämmelsen innebär att det är regeringens ansvar att besluta huruvida en svensk lista ska upprättas och att fastställa dess innehåll. I enlighet med vad som anfördes i propositionen utgick utskottet från att en sådan lista upprättas först när det finns behov av att på detta sätt säkerställa att de aktuella evenemangen blir tillgängliga för en väsentlig del av befolkningen. När det gäller idrottsevenemang där rättigheter har upplåtits av inhemska arrangörer har de problem som en lista är tänkt att lösa hittills inte varit för handen. Arrangörerna har försökt att göra evenemangen tillgängliga för en väsentlig del av befolkningen – detta i såväl deras egna som deras sponsorerers intresse. Med hänsyn till svensk idrotts ekonomi och konkurrenskraft ansåg utskottet därför att idrottsevenemang i Sverige där rättigheter upplåts av inhemska arrangörer ska lämnas utanför en eventuell lista. Utskottet förutsatte att regeringen inhämtar riksdagens godkännande om någon annan bedömning aktualiseras. Enligt utskottet borde detta ges regeringen till känna.

Mot bakgrund av det anförda avstyrkte utskottet motionerna. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 1998/99:177).

Våren 2012 behandlade utskottet åter motionsyrkanden om den s.k. evenemangslistan (bet. 2011/12:KU16). I sitt ställningstagande anförde utskottet att det var hög tid att upprätta en evenemangslista för att säkerställa att sportevenemang som är av särskild vikt för samhället kan förbli tillgängliga för en väsentlig del av befolkningen. De evenemang som avsågs var sådana som sänds någon gång per år och som intresserar en bred allmänhet, t.ex. OS. Tidigare hade man inte behövt upprätta en sådan lista eftersom sportevenemang alltid hade sänts i kanaler som sänder fritt i hela landet. Utskottet ansåg att den senaste tidens utveckling där stora kommersiella bolag har köpt de exklusiva sändningsrättigheterna till stora och betydelsefulla idrottsvenemang såsom OS visade på behovet av en sådan lista. Utskottet ansåg därför att riksdagen borde ge regeringen till känna att regeringen snarast borde tillsätta en utredning för att avgöra hur en evenemangslista ska utformas. Utskottet tillstyrkte därmed de aktuella motionsyrkandena.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2011/12:224).

I det aktuella betänkandet redovisade utskottet att en skrivelse från företrädare för 23 specialidrottsförbund hade lämnats in till kulturutskottet den 1 februari 2012 och senare överlämnats till konstitutionsutskottet. I skrivelsen uppmanade specialidrottsförbunden riksdagen att begära att regeringen skulle börja upprätta en s.k. evenemangslista över de evenemang som det borde gå att följa gratis i tv under OS.

Regeringen gav i februari 2013 Myndigheten för radio och tv i uppdrag att analysera och lämna förslag till hur en evenemangslista skulle kunna utformas. I uppdraget ingick också att inhämta synpunkter från aktörerna. Myndigheten redovisade uppdraget den 15 november 2013.

Av rapporten framgår att de flesta av de aktörer som har lämnat synpunkter till myndigheten anser att dagens marknad är välfungerande och att det inte behövs någon lista. Om en lista ska upprättas bör minst 80 procent av befolkningen ha tillgång till programtjänsten i fri tv utan några ytterligare kostnader utöver licensavgiften och/eller en avgift för grundabonnemang. Om en lista ska upprättas i Sverige bör tv-bolagens skyldigheter börja gälla för rättigheter som har köpts tidigast det datum då EU-kommissionen publicerar ett beslut om att godkänna den svenska evenemangslistan.

Vid remissbehandlingen av myndighetens förslag var utfallet delat när det gäller frågan huruvida en evenemangslista bör införas eller inte.

Utskottet behandlade på nytt motioner om en s.k. evenemangslista våren 2014 (bet. 2013/14:KU28). Utskottet underströk i betänkandet att det är angeläget att säkerställa att sportevenemang som är av särskild vikt för samhället, t.ex. OS, kan förbli tillgängliga för en väsentlig del av befolkningen. Utskottet ansåg inte att dåvarande Myndigheten för radio och tv:s definition av vad som är en väsentlig del av allmänheten var tillräcklig. Det var enligt utskottet inte rimligt att 20 procent av befolkningen, eller närmare 2 miljoner människor, ska utestängas från att kunna ta del av stora evenemang. Utskottet

gav regeringen till känna att den vid den fortsatta beredningen av myndighetens förslag dels borde skärpa kraven så att en högre andel av allmänheten får tillgång till de evenemang som listan omfattar, dels tydliggöra att med fri tv avses allmänhetens tillgång till tv utan extra betalning utöver licensavgiften och i förekommande fall grundanslutningsavgiften till kabelnätet (bet. 2013/14:KU28, rskr. 2013/14:230).

Slutrapport om evenemangslista

I november 2015 gav regeringen Myndigheten för radio och tv i uppdrag att i enlighet med tillkännagivandet ta fram ett förslag till en evenemangslista med villkor om högre befolkningstäckning än vad som tidigare föreslagits och att överväga och föreslå en definition av fri tv.

Myndigheten lämnade den 29 februari 2016 slutrapporten om en evenemangslista. Där anför myndigheten att en väsentlig del av allmänheten inte utestängs från möjligheten att ta del av ett evenemang om minst 90 procent av tv-befolkningen har tillgång till programtjänsten som evenemanget sänds i. Om det vid en given tidpunkt är färre än två programföretag som når 90 procent tillgång så är kravet i stället uppfyllt genom 85 procent tillgång. Myndigheten föreslår även att med fri tv bör avses de programtjänster som okrypterat kan tas emot av den svenska allmänheten utan extra betalning utöver licensavgiften och i förekommande fall grundanslutningsavgiften till ett kabelnät eller motsvarande.

De evenemang som enligt myndighetens bedömning skulle kunna vara aktuella för en lista är följande:

- a. de olympiska sommar- och vinterspelen
- b. de paralympiska sommar- och vinterspelen
- c. VM i fotboll för herrar och damer: matcher och kvalifikationsmatcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
- d. EM i fotboll för herrar och damer: matcher och kvalifikationsmatcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
- e. VM i ishockey för herrar: matcher med svenskt deltagande samt semifinaler och finaler
- f. VM i längdskidåkning
- g. VM i alpin skidsport
- h. VM i friidrott
- i. Vasaloppet
- j. Nobelfesten.

Myndigheten framhåller att ett eventuellt beslut om att införa en evenemangslista fattas av regeringen. Myndigheten tar i denna rapport inte ställning till om det bör finnas en lista eller inte. Om en evenemangslista införs måste den godkännas av EU-kommissionen, som bl.a. undersöker om listan överensstämmer med unionsrätten och dess krav på bl.a. proportionalitet och förenlighet med konkurrensregler.

Rapporten bereds inom Regeringskansliet och kommer i närtid att remitteras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att Myndigheten för press, radio och tv redovisat slutrapporten med förslag till en evenemangslista och att förslaget bereds inom Regeringskansliet. I avvaktan på resultatet av beredningen finns det enligt utskottets mening inget behov av ytterligare åtgärder. Motionerna avstyrks därmed.

Begränsad reklamtid

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om en begränsning av annonstiden i radio och tv.

Motionen

Niclas Malmberg (MP) begär i motion 2014/15:1370 ett tillkännagivande om att begränsa annonstiderna i radio och tv. Motionären anför i fråga om TV4:s särställning att till dess att det finns ett motprestationskrav på en större mångfald i programinnehållet och ökad bemanning vid lokala stationer bör annonstiden i kommande sändningstillstånd begränsas till åtta minuter per sändningstimme.

Bakgrund

Regler om annonser i svenska tv-sändningar infördes 1991 i samband med att riksdagen fattade beslut om en reklamfinansierad tredje tv-kanal (prop. 1990/91:149, bet. 1990/91:KU39, rskr. 1990/91:370). Det skedde genom en ändring i den dåvarande radiolagen (1966:755). Reglerna fördes senare i stort sett oförändrade över till den nya radio- och tv-lagen (1996:844) som trädde i kraft den 1 december 1996. Reglerna om den tillåtna annonsmängden har därefter ändrats vid flera tillfällen. Den 1 juli 1997 trädde en ändring i radio- och tv-lagen i kraft som innebar att den särskilda begränsningen av den mängd annonser som får sändas under bästa sändningstid togs bort och att den högsta tillåtna annonsmängden höjdes från åtta till tio minuter per timme dels mellan kl. 19.00 och kl. 24.00, dels i rena undantagsfall (prop. 1996/97:101, bet. 1996/97:KU19, rskr. 1996/97:208). Genom en lagändring som trädde i kraft den 1 april 2002 infördes en möjlighet att i vissa fall och på ett visst sätt låta annonssändningar avbryta tv-program (prop. 2001/02:82, bet. 2001/02:KU16, rskr. 2001/02:187).

Den 1 maj 2004 trädde ytterligare en ändring i kraft som innebar att den angivna högsta annonstiden per timme i vissa fall fick överskridas på grund av händelser som låg utanför programföretagets kontroll. Annonstiden fick dock aldrig överskrida tolv minuter per timme (prop. 2003/04:66, bet. 2003/04:KU16, rskr. 2003/04:165).

Den 1 februari 2008 trädde nya regler i kraft (prop. 2007/08:4, 2007/08:KU3, rskr. 2007/08:39). Ändringarna innebar att annonser i radio och tv fick sändas under högst tolv minuter under en timme mellan hela klockslag. Vidare fick annonser i en tv-sändning sändas under högst 15 procent av sändningstiden per dygn. Begränsningen för sändningar av annonser i tv-sändningar som inte omfattade en timme mellan hela klockslag avskaffades. Vidare tog man bort möjligheten att i en tv-sändning under vissa förutsättningar överskrida den längsta tillåtna annonstiden per timme. När det gällde ljudradio fick, för sändningar som inte omfattar en timme mellan hela klockslag, annonser sändas under högst 15 procent av den tiden.

Den 1 augusti 2010 (prop. 2009/10:115, bet. 2009/10:KU25, rskr. 2009/10:331) avskaffades den då gällande dygnsregeln om att den sammanlagda sändningstiden för annonser i tv-sändningar inte fick överstiga 15 procent av sändningstiden. Begränsningsregeln för ljudradiosändningar förblev dock oförändrad.

Gällande ordning

AV-direktivet

När tv-reklam eller s.k. teleshopping infogas i programmen ska medlemsstaterna enligt artikel 20 i AV-direktivet säkerställa att detta inte påverkar programmens integritet eller rättighetshavarnas rättigheter. Medlemsstaterna ska i det sammanhanget beakta naturliga avbrott i programmen och programmens längd och karaktär.

Enligt direktivet får sändningar av filmer producerade för tv – med undantag för tv-serier och dokumentärer – biograffilmer och nyhetsprogram avbrytas av tv-reklam eller teleshoppinginslag en gång varje tablålagd period om minst 30 minuter. Sändningar av barnprogram får avbrytas av tv-reklam eller teleshopping en gång under varje tablålagd period om minst 30 minuter, under förutsättning att programmets tablålagda längd överstiger 30 minuter. Tv-reklam eller teleshopping får inte infogas i sändningar av guds tjänster.

Enligt artikel 23 i AV-direktivet får inslag med tv-reklam och teleshopping inte överstiga 20 procent av sändningstiden inom en given klocktimme, dvs. tolv minuter. Bestämmelsen är inte tillämplig på de meddelanden som rör programföretagets egna program och biprodukter med direkt koppling till dessa program (egenreklam), sponsringsmeddelanden och produktplaceringar.

Det kan påpekas att AV-direktivet är ett s.k. minimidirektiv, vilket innebär att det är möjligt för medlemsstaterna att behålla eller införa strängare regler

för programföretagen, under förutsättning att reglerna i övrigt stämmer överens med unionsrätten.

Radio- och tv-lagen m.m.

Enligt 8 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696) får annonser i tv sändas under högst tolv minuter per timme mellan hela klockslag. Programtjänster som uteslutande är avsedda för försäljningsprogram får dock sändas i tv, under förutsättning att sändningstiden är minst 15 minuter.

I tv-sändning får program som innehåller gudstjänster eller program som huvudsakligen riktar sig till barn under tolv år inte avbrytas av annonsering (8 kap. 3 §). Andra program i tv-sändningar får avbrytas av annonsering endast om avbrottet, med hänsyn till naturliga pauser i programmet och programmets längd och karaktär, inte påverkar programmets integritet och värde eller kränker rättighetshavarnas rättigheter (8 kap. 4 §). Sändning av nyhetsprogram, biograffilmer och filmer producerade för tv, utom tv-serier och dokumentärprogram, får under förutsättning att kraven i första stycket är uppfyllda avbrytas av annonsering en gång varje tablålagd period på minst 30 minuter.

Annonser i en ljudradiosändning får sändas högst tolv minuter per timme mellan hela klockslag. Om sändningstiden inte omfattar en timme mellan hela klockslag får annonser sändas under högst 15 procent av sändningstiden (15 kap. 2 §).

Tidigare behandling

Våren 2012 behandlade utskottet en motion om annonstiderna i radio och tv (bet. 2011/12:KU16). Utskottet anförde att många människor ansåg att det är alltför många reklamavbrott i radio och tv och att det är störande att inte kunna ta del av program utan att ideligen bli avbruten av reklam. Utskottet delade denna uppfattning och konstaterade att eftersom AV-direktivet endast sätter ett tak för de regler som ska gälla för tv-sändningar kan Sverige som medlemsstat föreskriva att programföretagen inom dess jurisdiktion ska följa strängare bestämmelser om annonstid än vad direktivet anger.

I den aktuella motionen föreslogs en sänkning av annonstiden i radio och tv från nuvarande tillåtna tolv minuter till åtta minuter. Utskottet var inte berett att föreslå en sådan ändring men föreslog ett tillkännagivande till regeringen om att denna borde genomföra en allsidig utvärdering av effekterna av den tidigare genomförda lagändringen som innebar en ökning av annonstiden till tolv minuter – detta för att man skulle få ett djupare underlag i frågan. Den aktuella motionen avstyrktes. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2011/12:224).

Regeringen gav därefter i december 2013 dåvarande Myndigheten för radio och tv i uppdrag att genomföra en allsidig utvärdering av effekterna av den ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) som genomfördes 2008 och som innebar en ökning av den högsta tillåtna annonstiden till tolv minuter per

timme. I utvärderingen skulle en analys ingå av konsekvenserna av lagändringen för konkurrensförutsättningarna för programföretag samt konsekvenserna för tittare och lyssnare.

Under våren 2014 avstyrkte utskottet en motion om en minskning av reklamtiden i betänkade 2013/14:KU28 med hänvisning till det pågående utvärderingsarbetet.

Rapporten Annonstider i radio och tv

Myndigheten för radio och tv redovisade uppdraget till regeringen i december 2014 genom rapporten Annonstider i radio och tv (dnr 13/03026). Myndigheten fann bl.a. att tittarna och lyssnarna i många fall tar del av en större mängd reklam efter ändringen om en utökad annonstid, och en hög andel av tittarna och lyssnarna är negativt inställda till reklam. Den negativa inställningen till reklam har dock inte förändrats i någon större utsträckning sedan 2008 när ändringen trädde i kraft. Myndigheten konstaterar vidare att det fortfarande finns en relativt stor förståelse för att annonserna är nödvändiga för att finansiera innehållet i kommersiell radio och tv. Tittarnas och lyssnarnas beteende vid reklamavbrott, om de fortsätter att titta eller lyssna under avbrottet, har inte heller förändrats i någon större utsträckning. Myndighetens bedömning är att den utökade annonstiden inte har haft någon märkbar påverkan på tittarnas och lyssnarnas inställning till reklamen i radio och tv.

Konsumenternas förflyttning från traditionell radio och tv till internetbaserade beställtjänster kan enligt myndighetens bedömning förväntas fortsätta. En minskad konsumtion av traditionell radio och tv kan antas leda till att reklaminvesteringarna i dessa sändningsformer kommer att sjunka på längre sikt.

I budgetpropositionen för 2016 hänvisade regeringen till rapporten och meddelade att riksdagens tillkännagivande därigenom var omhändertaget (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17 s.163).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Myndigheten för press, radio och tv i rapporten Annonstider i radio och tv har redovisat uppdraget att genomföra en allsidig utvärdering av en lagändring från 2008 som innebar en ökning av tillåten annonstid i tv. Utskottet, som noterar slutsatserna i rapporten, är inte berett att ta initiativ till ett tillkännagivande om att begränsa annonstiderna i radio och tv och avslår därför motionen.

Tv-sänd alkoholreklam

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att stoppa tv-sänd alkoholreklam med hänvisning till att ett pågående utredningsarbete vid Myndigheten för press, radio och tv bör avvaktas.

Motionerna

Christer Engelhardt m.fl. (S) begär i motion 2014/15:2204 ett tillkännagivande om att se över möjligheten att stoppa tv-sänd alkoholreklam som sänds från andra länder men riktar sig till Sverige. Motionärerna anför att det finns anledning att på nytt pröva frågan om att förbjuda tv-sänd alkoholreklam som riktas till Sverige från andra länder för att värna allas hälsa, och i synnerhet barnens eftersom detta förekommer även under tider när barn ser på TV. Vidare anføres att det är en självklarhet i svensk alkoholpolitik att barn och unga inte ska dricka alkohol eller påverkas att göra det, och därför bör frågan prövas på nytt. Ett liknande yrkande framförs av Thomas Strand m.fl. (S) i motion 2015/16:1505 (yrkande 1).

I motion 2014/15:561 delyrkande 2 begär Per Lodenius (C) ett tillkännagivande om att regeringen ska utreda möjligheten att stoppa alkoholreklam i tv. Motionären anför bl.a. att alkoholindustrin har lyckats kringgå svensk lagstiftning genom att sända från Storbritannien och att ungefär hälften av all alkoholreklam sänds i svensk tv trots att det är förbjudet.

Gällande ordning

AV-direktivet

När det gäller marknadsföring på den audiovisuella marknaden finns en viss unionsrättslig minimireglering i det s.k. AV-direktivet (2010/13/EU) som i svensk rätt genomförts i radio- och tv-lagen (2010:696), men i övrigt står det enskilda medlemsstater fritt att själva reglera alkoholreklamen. För alkoholreklamen innebar direktivet att sådan reklam inte får riktas till eller skildra minderåriga, ge intryck av att alkoholkonsumtion leder till social eller sexuell framgång eller ge ett negativt intryck av nykterhet. AV-direktivet bygger på ursprungslandsprincipen (även betecknad sändarlandsprincipen), dvs. att det är den medlemsstat varifrån sändningen sker, som ska säkerställa att leverantören följer nationella lagar för tv-reklam. Det är dock tillåtet för ett mottagarland att ha strängare regler, utom i de fall där AV-direktivet har en precis lydelse om vad som är tillåten tillämpning av nationell rätt som annars på ett omotiverat sätt skulle hindra det fria flöde av tv-program i Europa som är direktivets syfte. Sverige har utnyttjat möjligheten till strängare regler. AV-direktivet anger ett förfarande enligt vilka de berörda medlemsstaterna ska

samarbeta och försöka få programföretaget att på frivillig väg följa mottagarstatens regler.

Svenska bestämmelser om reklam

Enligt 1 kap. 12 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) kan föreskrifter med bl.a. förbud mot kommersiell reklam i radioprogram meddelas. I första stycket anges att vad som sägs i tryckfrihetsförordningen (TF) om att föreskrifter får meddelas i lag om vissa kommersiella annonser också gäller ljudradio- och tv-program och tekniska upptagningar. Det handlar om marknadsföring av alkoholdrycker och tobaksvaror, om s.k. indirekt tobaksreklam och om förbud mot kommersiella annonser som har meddelats till skydd för hälsan eller miljön enligt förpliktelser som följer av unionsrätten (1 kap. 9 § 1–4 TF).

I 1 kap. 3 § andra stycket radio- och tv-lagen föreskrivs bl.a. att bestämmelserna om straff, särskild avgift och vite i 16 kap. ska gälla även för den som står under en annan EES-stats jurisdiktion enligt AV-direktivet. I Sverige råder, utöver förbud enligt 7 kap. 3 § alkohollagen (2010:1622) mot marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter genom kommersiella annonser i radio- och tv-sändningar och beställ-tv, även förbud enligt 6 kap. 2 §, 7 kap. 2 § samt 15 kap. 9 § radio- och tv-lagen mot produktplacering i tv och beställ-tv av alkoholdrycker samt sponsring i radio, tv och beställ-tv av någon vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka eller sälja alkoholdrycker. Enligt 1 kap. 3 § radio- och tv-lagen gäller dock lagens bestämmelser endast för programföretag som är etablerade i Sverige.

Av 16 kap. 15 § radio- och tv-lagen följer att om en mot Sverige helt eller huvudsakligen riktad tv-sändning från ett programföretag (nedan företaget) etablerat i en annan EES-stat strider mot förbudet mot produktplacering av alkoholdrycker eller sponsring av någon vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka alkoholdrycker, får en behörig myndighet i Sverige kontakta en behörig myndighet i den andra EES-staten för att uppmana företaget att följa bestämmelsen. Detsamma gäller om en sådan tv-sändning strider mot alkoholreklamförbudet i 7 kap. 3 § alkohollagen. Om uppmaningen inte följs får myndigheten ålägga företaget att betala en särskild avgift eller föra talan om marknadsstörmingsavgift enligt reglerna i marknadsföringslagen (2008:486). Några förutsättningar är att företaget ska ha etablerat sig i det andra landet i syfte att kringgå den svenska lagstiftningen och att kommissionen har fastställt att de svenska åtgärderna är förenliga med unionsrätten.

Anmälan av vissa programföretag med säte utanför Sverige

Myndigheten för press, radio och tv har ett pågående ärende som gäller frågan huruvida tv-bolag som sänder från Storbritannien ska följa det svenska förbudet mot alkoholreklam. Myndigheten har inlett ett samarbetsförfarande med den brittiska myndigheten Independent regulator and competition

authority for the UK communications industries (Ofcom) för att uppmana programbolagen att följa svensk lag. Ofcom har haft kontakter med de aktuella bolagen, men hitintills utan framgång. Bolagen hänvisar till att de följer brittisk lag.

Myndigheten har tillsammans med Konsumentverket gått vidare med ärendet. Myndigheterna underrättade i enlighet med artikel 4 i AV-direktivet EU-kommissionen och Storbritannien i december 2014 om att åtgärder kan komma att vidtas mot två programföretag genom ansökan om påförande av särskild avgift för överträdelse av bestämmelsen om att program inte får sponsras av någon vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka alkoholdrycker och genom talan om förbud mot marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter i kommersiella annonser i tv-program (dnr 11/00567). Innan sådana åtgärder vidtas inväntas kommissionens fastställelse av om åtgärderna är förenliga med unionsrätten.

Underrättelsen återkallades i februari 2015 med hänvisning till behovet av att ytterligare analysera de formella kraven för underrättelsens innehåll och de övriga förutsättningarna för den fortsatta processen samt den begränsade tid som anges i artikel 4 i AV-direktivet för EU-kommissionens handläggning och beslut. Myndigheterna meddelade kommissionen och Storbritannien att efter denna ytterligare analys kommer en ny underrättelse att lämnas in. Ärendet bereds fortfarande av myndigheterna.

Tidigare behandling

I ett yttrande till socialutskottet (2013/14:KU5y) fann KU att det förbud mot alla former av alkoholreklam som begärdes i motionsyrkandena kan strida mot bl.a. Europakonventionen och unionsrätten.

Om motioner som rörde alkoholreklam och förhållandet till EU anförde utskottet att unionsrättens regler om fri rörlighet tillåter proportionerliga inskränkningar av, även i vissa fall förbud mot, marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter med hänvisning till skyddet av folkhälsan. Utskottet framhöll vidare att av EU-domstolens praxis framgår att frågan huruvida dessa inskränkningar är proportionerliga ska avgöras av nationella domstolar. Av unionsrätten följer även att behörigheten att vidta åtgärder för att skydda folkhälsan ligger på medlemsstaterna i första hand. Det framstår således enligt utskottet som att varje medlemsstat, inom ramen för unionsrättsligt proportionerliga åtgärder, själv kan avgöra om och i vilken mån den vill förbjuda alkoholreklam med hänsyn till folkhälsan. Redan i dag finns i svensk lag förbud om förbud, som är förenliga med unionsrätten, mot marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter genom kommersiella annonser i radio- och tv-sändningar och beställ-tv, mot produktplacering i tv och beställ-tv av alkoholdrycker samt mot sponsring i radio, tv och beställ-tv av någon vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka eller sälja alkoholdrycker.

Utskottet behandlade i april 2014 i betänkandet Etermediefrågor en motion om förbud mot alkoholreklam med ursprung utomlands men riktad mot Sverige (bet. 2013/14:KU28). Utskottet noterade det pågående ärendet vid Myndigheten för radio och tv om alkoholreklam som sänds från Storbritannien. Utskottet ansåg att det pågående utredningsarbetet vid myndigheten bör avvaktas och avstyrkte den aktuella motionen. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2013/14:230).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande att det pågående utredningsarbetet bör avvaktas och föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Reservation

Grundlagsskydd för public service, punkt 2 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:102 av Rossana Dinamarca m.fl. (V).

Ställningstagande

Grundlagen tar inte hänsyn till vikten av att befolkningen i Sverige via public service ska kunna få opartisk samhällsinformation, nyheter och smalare program och att dessa även når flertalet av dem som inte har svenska som förstaspråk. Public service har en stark ställning i Sverige i dag. Det bör därför införas ett grundlagsskydd för att tillförsäkra tillgången till opartisk samhällsinformation, nyheter m.m. via radio och tv. Detta grundlagsskydd bör utformas på ett sådant sätt att det hindrar att public service-uppdraget inskränks men medger en utvidgning av uppdraget om det skulle bli aktuellt. Det bör därför utredas hur ett grundlagsskydd för public service-uppdraget ska utformas.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2014/15

2014/15:331 av Helene Petersson i Stockaryd (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av att stärka det svenska folkets möjligheter att se de nordiska tv-kanalerna.

2014/15:487 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att motverka den tilltagande medieklyftan mellan olika delar av landet.

2014/15:502 av Isak From m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av insatser för att stärka den regionala nyhetsbevakningen i hela landet.

2014/15:561 av Per Lodenius (C):

Del 2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska utreda möjligheten att stoppa alkoholreklam i tv och hårdare reglera alkoholreklam i sociala medier som riktar sig till en svensk publik.

Förslaget behandlas i den del som avser att regeringen ska utreda möjligheten att stoppa alkoholreklam i tv.

2014/15:818 av Per-Ingvar Johnsson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en evenemangslista avseende tv-sända arrangemang som ska sändas så att flertalet invånare i Sverige kan se dem utan att betala andra avgifter än radio- och tv-licens.

2014/15:1145 av Monica Haider och Tomas Eneroth (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga behovet av att belysa frågan om insatser för att stärka den regionala nyhetsbevakningen i hela landet.

2014/15:1370 av Niclas Malmberg (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att begränsa annonstiderna i radio och tv.

2014/15:1514 av Runar Filper m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätta en evenemangslista innehållande stora sportevenemang och klassiska svenska paradgrenar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att listade stora sportevenemang och klassiska svenska paradgrenar genom fri television ska vara allmänt tillgängliga och tillhandahållas utan kostnad och kunna tas emot av minst 95 procent av befolkningen i Sverige.

2014/15:2204 av Christer Engelhardt m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att stoppa tv-sänd alkoholreklam som sänds från andra länder och riktar sig till Sverige.

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:102 av Rossana Dinamarca m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas hur ett grundlagsskydd för public service-uppdraget ska utformas och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1505 av Thomas Strand m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa tv-sänd alkoholreklam som sänds från andra länder och riktar sig till Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1837 av Runar Filper m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta en evenemangslista innehållande stora sportevenemang och klassiska svenska paradgrenar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att listade stora sportevenemang och klassiska svenska paradgrenar genom fri television ska vara allmänt tillgängliga och tillhandahållas utan kostnad och kunna tas emot av minst 95 procent av befolkningen i Sverige, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1970 av Per-Ingvar Johnsson och Daniel Bäckström (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en evenemangslista för vissa tv-sända evenemang som ska sändas så att flertalet invånare i Sverige, utan andra avgifter än radio- och tv-licens, kan se dem och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3027 av Per Lodenius m.fl. (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utredande av mediedistribution ur ett demokratiperspektiv och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att ta del av medier digitalt i hela landet och tillkännager detta för regeringen.